

Beslisnota voor het college

Datum	9 maart 2026
Onderwerp	Ethische commissie: reflecties Ethische commissie en uitvoering van motie en toezegging
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	Arjan Spaans

Samenvatting

Het college heeft meerdere reflecties over diverse onderwerpen van de Ethische commissie ontvangen. In een reactie geeft de (gemeentelijke) organisatie op welke manier zij omgaat met de aandachtspunten die vanuit de commissie zijn aangedragen. Het college stelt deze reacties formeel vast zodat deze gepubliceerd kunnen worden. Met de publicatie van de reacties geeft het College invulling aan punt 2 van de [Motie 18a-1 Ethische commissie](#).

Financiële gevolgen

Betreft doel	643 Informatievoorziening
Begroting wijzigen	Nee
Budgetnummer	10003110

Bijlagen

- Bijlage 1. Reflectie Acquisitie dataproducten.
- Bijlage 2. Reacties op reflectie Acquisitie dataproducten vanuit casussen.
- Bijlage 3. Reflectie Risicotool OD IJsselland.
- Bijlage 4. Brief aan ECsle – reactie op reflectie.
- Bijlage 5. Reactie OD op reflectie Ethische commissie Digitalisering Zwolle.
- Bijlage 6. Reflectie Verantwoord gebruik GenAI.
- Bijlage 7. Reactie op reflectie GenAI.
- Bijlage 8. Reflectie Richtlijn AI-gebruik gemeenteraad.

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

Ontwerp besluit

Het college besluit:

1. Kennis te nemen van de volgende reflecties.
 - o Acquisitie dataproducten.
 - o Risicoprioriteringstool OD IJsselland.
 - o Verantwoord gebruik GenAI.
 - o Richtlijn AI-gebruik gemeenteraad.
2. Kennis te nemen van de reactie van OD IJsselland op de reflectie over de risicotool.
3. De reacties op de reflectie Acquisitie dataproducten en op de reflectie Verantwoord gebruik GenAI, formeel vast te stellen zodat deze gepubliceerd kunnen worden.

4. In te stemmen met de Raadsbrief Ethische commissie.

Collegebesluit d.d.:

- ☐ Conform
- ☐ Gewijzigd
- ☐ Aangehouden
- ☐ Teruggenomen

Inleiding

In Zwolle gaan we op een verantwoorde manier om met verregaande digitalisering. Hierbij wordt het gemeentelijke bestuur ondersteund door een groep van externe experts - de Ethische commissie Digitalisering. De Ethische commissie is een onafhankelijk klankbord en kennisplatform voor de gemeente. Zij kan gevraagd en ongevraagd reflecteren op morele ethische vragen die spelen bij digitale innovaties in Zwolle. De commissie levert haar reflecties aan het college op, daarop volgt een reactie van het college door het vaststellen van de reactie uit de organisatie.

In de afgelopen twee jaar heeft de commissie vier reflecties opgeleverd. Alle reflecties zijn na oplevering met de vraagstellers of betrokkene ambtenaren gedeeld, en volgde er een reactie vanuit de organisatie over hoe zij met de aangedragen aandachtspunten omgaat. De communicatie en formele vaststelling van de reacties is nog onvolledig geweest. Nu worden alle vier reflecties samen met de reacties aan het college aangeboden en zodat deze gepubliceerd kunnen worden. Met de publicatie van de reacties geeft het College invulling aan punt 2 van de motie 18a-1 Ethische commissie.

Kader

- [Collegebesluit "Ethische commissie Digitalisering"](#) over oprichting van de commissie, dd. 8 maart 2022.
- Raadsmotie "[Motie 18a-1 Ethische commissie](#)", dd. 14 juni 2024.
- De [toezegging](#) aan de raad om het onderwerp Generatieve AI aan de Ethische commissie voor te leggen, dd. 27 mei 2024.

Beoogd effect

Het beoogde effect van de Ethische commissie is het genereren van inhoudelijke input voor bestuurlijke en ambtelijke besluitvorming over het gebruik van data en nieuwe technologieën.

Tegelijkertijd wordt een structurele leercurve binnen de organisatie gestimuleerd.

Door publicatie van de reflecties en reacties daarop zijn we transparant over aandachtspunten die door de commissie worden aangedragen en over de manier waarop de gemeente daarmee omgaat.

Argumenten

1. *Conform het oprichtingsbesluit ontvangt het college input voor het maken van afwegingen rond digitalisering in de vorm van een reflectie.*

De reflecties van de commissie zijn bedoeld om voeding te geven aan de ambtelijke en bestuurlijke discussie. Het college ontvangt deze ter informatie.

De reflecties die ingaan op de vraag vanuit de Omgevingsdienst IJsselland (OD) en vanuit de raad zijn met de vraagstellers gedeeld en het vervolg daaraan is daar gegeven. Aan het college zijn deze twee reflecties alsnog ter informatie en zijn bedoeld als verantwoording over de werkzaamheden van de commissie.

Over de reflectie op de "Richtlijn AI-gebruik in de gemeenteraad" was het college al eerder op de hoogte gesteld. De raadsgriffie heeft de reflectie betrokken bij de aanscherping van de richtlijn. De richtlijn stond op de agenda van de [Besluitvormingsronde van de raad op 9 maart](#) (agendapunt 13).

2. *In het verlegde van het mandaat aan de Omgevingsdienst IJsselland reageerde OD op de reflectie van de commissie. Het college neemt kennis van de reactie van de OD.*

De OD werkte aan de implementatie van een risicotool voor prioritering van controles in het kader van handhaving van milieu wet- en regelgeving. Als deelnemer aan zowel het algemeen als dagelijks bestuur van de OD, heeft de portefeuillehouder milieu de Ethische commissie gevraagd om te reflecteren op deze risicotool. Als praktische invulling is afgesproken dat de OD de vraagsteller en de formele ontvanger van de reflectie is. Dit ligt in het verlengde van het mandaat dat vanuit de gemeente aan de OD is verstrekt. Ook past het binnen de gedachte dat Ethische

commissie voor de stad is, en niet alleen voor de gemeente Zwolle (verwoord in het oprichtingsbesluit in relatie tot Alliantie Smart Zwolle).

De OD heeft de reflectie van de commissie ontvangen en heeft formeel daarop gereageerd. Communicatie daarover verliep via de portefeuillehouder en het bestuur van de OD. Het college ontvangt deze ter informatie en als verantwoording over de werkzaamheden van de commissie.

3.1. Conform het oprichtingsbesluit stelt het college de reacties op de reflecties Acquisitie dataproducten en Verantwoord gebruik GenAI vast.

Bij de oprichting van de commissie is uitgesproken dat het bestuur en/of ambtelijke organisatie afwegingen maakt rond digitalisering. De commissie levert input voor het maken van deze afwegingen. Op deze manier blijft de verantwoordelijkheid voor het nemen van besluiten en daarmee de keuzes hoe wij omgaan met de publieke waarden bij het gemeentelijk bestuur. Op basis van de reflectie kan het gemeentebestuur of management de voorgestelde werkwijze of ontwikkeling aanpassen. In een reactie op de reflectie is te lezen hoe de organisatie met de aangedragen aandachtspunten van de commissie omgaat.

Twee van de aangeleverde reflecties vallen binnen de verantwoordelijkheid van het college en vragen om reacties vanuit de ambtelijke organisatie. De ambtelijke reacties over Acquisitie dataproducten en over Verantwoordt gebruik van GenAI, zijn ter vaststelling aan het College.

3.2. Om invulling te geven aan punt 2 van de motie 18a-1 Ethische commissie, publiceert het college de reacties samen met de reflecties van de Ethische commissie op de site van de commissie.

Bij de oprichting van de commissie is bepaald dat de reflecties via de site van de commissie openbaar worden gemaakt. Als uitvoering van punt 2 van de [motie 18a-1 Ethische commissie](#) worden nu ook de reacties op de reflecties gepubliceerd.

Alle vier reacties worden naast de reflecties gepubliceerd op de site van de Ethische commissie Digitalisering.

4. Het college informeert de raad via de raadsbrief over de wijze van afdoening van de Motie 18a-1 Ethische commissie en de toezegging Ethische commissie.

Alternatieve mogelijkheden

Bij de oprichting van de commissie heeft het college bepaald om de reflecties te publiceren. In het verlengde van de motie worden vanaf nu ook de reacties op de reflecties gepubliceerd.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Het college handelt conform de afspraken uit het oprichtingsbesluit.

Communicatie

Geen aanvullende communicatie nodig.

Duurzaamheid

Het delen van informatie vindt digitaal plaats. Naar verwachting is dit minder milieubelastend dan informatie op papier te delen en te bewaren.

Financiën

Er zijn geen financiële gevolgen n.a.v. dit voorstel.

Risico's

Er zijn geen risico's gebonden aan dit voorstel.

Vervolg

De reflecties samen met de reacties worden gepubliceerd op de site van de commissie.

Openbaarheid

Deze beslisnota en alle bijlagen zijn openbaar.